Türk Edebiyatının Dönemleri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1. İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı 2. İslami Dönem Türk Edebiyatı 3. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı**
   Dönemlere ayırmada din ve medeniyet değişimleri esas alınır.

2. **Y – D – D – D**
   Orhun Yazıtları Köktürklere aittir.

3. **A) Gazel**
   Gazel, İslami dönemde gelişen divan edebiyatının nazım biçimidir.

4. **a–3 b–1 c–4 d–2**
   Fecriati ile Millî Edebiyat dönemleri bir süre iç içe yaşanmıştır.

5. **E) Karahanlılar**
   XI–XII. yüzyıllarda Karahanlılar döneminde yazılan eserler Geçiş Dönemi eserleridir.

6. **C) Halk edebiyatı ve divan edebiyatı**
   Halk edebiyatı İslamiyet öncesinin devamıdır; divan edebiyatı Arap-Fars etkisinde gelişmiştir.

7. **D) Servetifünun edebiyatı**
   Servetifünun, Batı etkisindeki Türk edebiyatının bir dönemidir.

8. **a–2 b–3 c–1**
   Yeni Lisan, 1911'de Genç Kalemler dergisinde yayımlanmıştır.

9. **B) Fecriati**
   Fecriati, 1909'da ortaya çıkmış ve bir bildiri yayımlamıştır.

10. **E) Ömer Seyfettin**
    Makale 1911'de Genç Kalemler dergisinde yayımlanmıştır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **A) Türklerin din ve medeniyet değiştirmesi**
    İslamiyet'in kabulü ve Batı medeniyetine yöneliş, dönemleri belirleyen büyük değişimlerdir.

12 **B) Batı'dan alınan yeni nazım biçimleri yaygın olarak kullanılmış, dilde sadeleşme terk edilmiştir.**
Sadeleşmenin terk edilmesi ve yeni nazım biçimleri Tanzimat'ın ikinci dönemine aittir.

13 **D – D – D – Y**
Cumhuriyet Dönemi 1923'te Cumhuriyet'in ilanıyla başlar.

14 **D) Mesnevi**
Mesnevi, divan edebiyatına ait eski bir nazım biçimidir.

15 **Servetifünun: ağır, sanatlı, Arapça-Farsça sözcüklerle yüklü bir dil; bireysel konular. Millî Edebiyat: sade, konuşulan Türkçe; millî konular ve Anadolu insanının sorunları.**
Millî Edebiyat, Servetifünun'un ağır diline tepki olarak sadeleşmeyi savunmuştur.

16 **C) Orhun Yazıtları**
Orhun Yazıtları VIII. yüzyılda dikilmiştir; İslamiyet öncesi yazılı dönem ürünüdür.

17 **E) İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı**
İslamiyet öncesi edebiyat millîdir ve özellikle sözlü dönem ürünlerinin çok azı günümüze ulaşmıştır.

18 **A) Recaizade Mahmut Ekrem öncülüğünde Servet-i Fünun dergisi etrafında toplanılmıştır.**
Servetifünun, adını Servet-i Fünun dergisinden alır.

19 **B) İslamiyet öncesi edebiyatın devamıdır ve günümüzde de varlığını sürdürür.**
Halk edebiyatı eski Türk edebiyatının devamıdır; anonim, tekke ve âşık tarzı kollarıyla bugün de yaşar.

20 **Tanzimat: Tanzimat Fermanı (1839) / Batı türleri, sosyal konular. Millî Edebiyat: Yeni Lisan makalesi (1911) / sade dil, millî konular. Cumhuriyet: Cumhuriyet'in ilanı (1923) / ilk yıllarda millî edebiyat ilkeleri, sonra farklı topluluklar.**
Her dönem bir siyasi ya da edebî olayla başlar.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **B) Toplumsal ve kültürel değişimler edebî türleri ve biçimleri de değiştirir.**
Parça, yaşam biçimi ve medeniyet değiştikçe edebiyatın da değiştiğini anlatır.

22 **D) Batı etkisindeki Türk edebiyatı – Millî Edebiyat – Cumhuriyet Dönemi edebiyatı**
Tanzimat Fermanı Batı etkisindeki edebiyatı, Yeni Lisan Millî Edebiyatı, Cumhuriyet'in ilanı Cumhuriyet Dönemi'ni başlatır.

23 **C) Arapça ve Farsça tamlamalarla süslü, ağır bir dil kullanılması**
Ağır, süslü dil Servetifünun'a aittir; Millî Edebiyat buna karşı sadeleşmeyi savunmuştur.

24 **A) Tanzimat edebiyatının birinci dönemi**

Sosyal konular, toplum için sanat ve eski biçimlerle yeni konular Tanzimat'ın birinci kuşağının özellikleridir.

25 **E) Âşık tarzı halk edebiyatı – Arap ve Fars edebiyatlarının kurallarıyla oluşan saray edebiyatı**

Arap-Fars kurallarıyla oluşan edebiyat divan edebiyatıdır; âşık tarzı halk edebiyatının bir koludur.

26 **Örnek: Tanzimat'la birlikte Batı kültürü ve edebiyatıyla tanışılması, çeviriler; gazetenin yaygınlaşması ve okur kitlesinin genişlemesi; aydınların halkı bilgilendirme isteği.**

Siyasi-toplumsal değişim ve iletişim araçları yeni türlerin doğmasını sağlamıştır.

27 **C) Geçiş Dönemi (Karahanlı) Türk edebiyatı**

Geçiş Dönemi eserlerinde iki kültürün izleri görülür; Divanü Lugati't-Türk bir sözlüktür.

28 **B) Fecriati – edebî bildiri**

Fecriati, Servetifünun'un devamı niteliğindedir ve Türk edebiyatının ilk edebî bildirisini yayımlamıştır.

29 **D) Köktürklere ait yazıtlar ve Uygur metinleri bu dönemin ürünleridir.**

VIII–X. yüzyıllar arasındaki yazılı dönemin ürünleri Orhun Yazıtları ve Uygur metinleridir.

30 **Örnek: İslamiyet öncesinde sözlü olarak söylenen destanlar, İslami dönemde yazıya geçirilerek bugüne ulaşmıştır (Dede Korkut Hikâyeleri). Koşuk geleneği halk edebiyatında koşma olarak sürmüş; Millî Edebiyat sanatçıları da halk edebiyatının hece ölçüsünü ve sade dilini yeniden canlandırmıştır.**

Örnekler, bir dönemin birikiminin sonraki döneme aktarılışını göstermelidir.